No. 2218 Zaterdag 10 Juli 1926. 43ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. POGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De watervoorziening van Curaçao en het plan-Molengraaff.

De Nieuwe Rotterd. Ctr. van Woensdag 9 Juni bevatte van den bekenden anoniemen schrijver het volgende artikel:

„Bij de behandeling der Curaçaosche begrooting voor 1926 in de Tweede Kamer heeft de minister van koloniën, in antwoord aan den heer IJZERMAN, die gewezen had op het te Willemstad tusschen gouverneur en Kolonialen Raad bestaande meeningsverschil omtrent de bruikbaarheid of uitvoerbaarheid van het watervoorziengsplan-Molengraaff, o. m. het volgende gezegd.

„Maar, mijnheer de voorzitter, deze ingenieur" — ingenieur Molengraaff dan — „is een geoloog en met alle waardeering van de merites van de leden van den Kolonialen Raad, betwijfel ik, of dezen, wat geologische kennis betreft, beter op de hoogte zijn dan een geoloog, die aan een Nederlandsche hoogeschool zijn studiën met eere heeft volbracht".

Wij vreezen, dat dit onschuldig zinnetje, hoe logisch ook in zijn algemeenheid, op Curaçao een onaangenamen indruk zal hebben teweeggebracht. Wij vreezen, dat men daaruit zal hebben geconcludeerd, dat de minister onder den indruk verkeert, dat het bedoelde meeningsverschil omtrent het plan-Molengraaff enkel berust op tegenovergestelde conclusies, van weerszijden gebouwd op geologische theorieën.

Niets zou echter minder juist zijn, dan een dergelijke indruk. Want het gaat thans, in de kwestie der watervoorziening, tusschen Bestuur en Raad juist niet om een strijd tusschen theorieën, maar om de botsing tusschen de theorie en de praktijk, om den strijd tusschen conclusie en feiten.

Op de vraag nu, waaraan meer waarde te hechten: aan enkel op theoretische kennis gebouwde conclusies of aan de feiten, kan het antwoord niet twijfelachtig zijn.

De conclusie nu, waartoe ir. Molengraaff gekomen is, dat de bronnen van Hato genoegzaam als drinkwater bruikbaar water opleveren om zelfs in de droogste perioden aan de stadsbehoeften te voldoen, is in flagranten strijd met de feiten.

Wat het rendement der bronnen betreft, kan toch een ieder, die met den toestand op Hato bekend is en de bronnen tijdens droge perioden bezocht heeft, op grond van eigen waarneming en bevinding verklaren, dat naar gelang de droogte aanhoudt de productie daarvan gestadig afneemt en dat het zelfs meermalen is voorgekomen, dat zij maandenlang zoo goed als drooggelegen hebben — immers niet meer dan uit een oogpunt van stadsvoorziening onbeduidende hoeveelheid van 60-80 „boco's" (15-20 ton) water per dag opleverden.

Nu is het wel heel gemakkelijk — zooals het Koloniaal bestuur en, tot voor kort, ook de vurige kampioen van het plan-Molengraaff, de *Amigoe di Curaçao*, gedaan hebben — dergelijke verklaring eenvoudig te negeeren en zelfs rondweg te weigeren er eenig geloof aan te hechten.

Intusschen zijn wij nu toch al zoo ver — wij kunnen hieraan toevoegen: dank zij de besliste weigering van den Kolonialen Raad, nu een jaar geleden, om zich zonder grondig onderzoek, enkel op gezag van den ingenieur Molengraaff, in het avontuur der Hatowaterleiding te storten — dat de hooghartige houding van negeeren en ontkennen door ir. Molengraaff totdusver consequent tegenover alle leeken-informatie ingenomen, dient opgegeven. Er is onlangs officieel geconstateerd en toegegeven moeten worden, dat de productie der bronnen van Hato na (slechts) één enkel jaar van droogte reeds 50 ton per dag minder opleverden, dan de hoeveelheid (200 ton), waarop de minimumbehoeften van de stad zijn berekend. Dit wordt medegedeeld in de Memorie van Antwoord tot het watervoorzieningsontwerp en is ook vastgesteld bij een bezoek, door de leden van den Kolonialen Raad aan de bronnen van Hato gebracht.

Men had mogen verwachten, dat het Koloniaal Bestuur in het feit van de reeds zoo vroegtijdig afnemende productie der Hatobronnen op zijn minst aanleiding zou hebben gevonden om zijn hooghartige houding van negeeren en ontkennen tegenover de getuigenissen omtrent het zoo goed als geheel opdrogen der bronnen in vroegere droge perioden te herzien; dat het althans de noodzakelijkheid van een nader — maar dan een grondig — onderzoek omtrent de capaciteit der ondergrondsche waterreservoirs van Hato, waarvan men de stadsvoorziening toch geheel wil laten afhangen, zou hebben ingezien en volmondig toegegeven.

Maar niets van dat alles. In tegenstelling met den vroeger, tot voor kort nog, zoo enthousiaste voorstander van het plan Molengraaff, den reeds genoemden *Amigoe di Curaçao*, die althans terstond zijne vroegere dwalingen heeft erkend en thans inziet, dat eigenlijk de geheele grondslag van het plan-Molengraaff niet deugt; dat ook met behulp van de volgens het plan te bouwen reservoirs, Hato met al zijn in den regentijd zoo rijkelijk vloeiende bronnen, de stad slechts door één enkel jaar van droogte heen zal kunnen helpen, en dat de watervoorziening zal uitloopen op *waterontbering* — in tegenstelling met den *"Amigoe*, schijnt het Koloniaal Bestuur nog geen enkele consequentie uit de, nu toch door zijn eigen deskundige waargenomen, feiten te kunnen of te willen trekken. De Gouverneur wijdt geheele pagina's van zijn Memorie van Antwoord aan de bestrijding der opmerkingen ten aanzien van de al of niet geschiktheid van het putwater als drinkwater voor de bevolking, maar aan het groote gevaar, dat er bij de uitvoering van het plan-Molengraaff in de eerste de beste droge periode van eenigszins langen duur geén water meer ter voorziening van de stad aanwezig zal zijn, wordt zoo goed als geen aandacht geschonken.

Schrijver dezes heeft indertijd, in zijn artikel: „De watervoorziening van Willemstad," na gewezen te hebben op het onvoldoend rendement van de bronnen van Hato voor de stadsvoorziening en op den slechten smaak van het water, toch nog de mogelijkheid aangenomen, dat de bezwaren in beiderlei opzicht te overwinnen zouden zijn; wat het rendement betreft, door het aanleggen van dammen en versterking van de grondwaterreserve, en wat den smaak van het water aangaat door het toepassen der methode van het capteeren van bronnen.

Men zal moeilijk kunnen beweren, dat de na lang dralen uitgebrachte memorie van antwoord in welke der beide opzichten ook eenige gerustsellende verklaringen brengt.

Wat den smaak van het water betreft is de eerste de beste uitlating daaromtrent in de memorie al dadelijk een onjuistheid, immers de loochening van een vaststaand feit: „Het water van Hato is niet onaangenaam van smaak en niet nadeelig voor den mensch"

Doch op de andere plaats brengt de memorie ons een andere verklaring. „Het water van Hato" — heet het dan — „heeft geen onaangenamen smaak, wanneer men het op behoorlijke wijze opvangt. Thans loopt het water der meest bekende bronnen in bakken uit en wordt het daar verzameld. Daarin heeft zich een zoetwaterflora en fauna ontwikkeld en 't spreekt van zelf, dat wanneer men het water uit deze bakken drinkt; dit een onaangenamen smaak kan hebben.

Oppervlakkig beschouwd, lijkt deze nadere verklaring tamelijk bevredigend, in ieder geval vrij wat redelijker dan de op den voorgrond gestelde ontkenning van een feit. In werkelijkheid is zij echter al even onjuist. De slechte smaak toch, welke het water van Hato in droge perioden aanneemt, is geenszins die, welke aan den invloed van flora en fauna zou zijn toe te schrijven, maar wel die, welke in verband staat met het zoutgehalte van het water; het water wordt eenvoudig brak.

Nu was eerder — n. l. in het rapport van ir. Molengraaff — wel het een en ander gezegd over het zoutgehalte van het bronwater op Hato. En o. a. dit, dat door het oordeelkundig capteeren der bronnen voorkomen kan worden, dat dat (zout)gehalte toeneemt. Maar de vraag waar het om ging, was of die methode praktisch wel zoo intensief is door te voeren, dat voorkomen zou kunnen worden, dat het water bij langdurige droogte reeds in het hart van het gebergte te veel zout opneemt. Over dit belangrijk punt zwijgt de memorie van antwoord.

Zoo mogelijk nog minder bevredigend dan op het punt, waar zij zich richt op de bestrijding der bedenkingen ten aanzien van de kwaliteit van het water, is de memorie van ant-

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Las dezer dagen met krullenden neus 't volgend berichtje in 'n heel ouden *Amigoe*:

„Het veel besproken plan om van de plantage *Hato* naar de stad eene waterleiding te leggen, gaat allerwaarschijnlijkst verwezenlijkt worden. Een maatschappij zal weldra tot stand komen, om dan aanstonds den arbeid te ondernemen. Het kapitaal, waarmede men de kosten van den aanleg denkt te kunnen bestrijden, moet zelfs de som van f 75.000 niet te boven gaan."

Dat *weldra* en *aanstonds* blijkt echter geweest te zijn 't summum van elastieke rekbaarheid, want tot heden ten dage valt nog geen spoor van die *Hato-Waterleiding* te bespeuren, schoon die pracht-opzet reeds in **1884**, dus 42 jaren geleden, 't dorstige waterzuchtige Curaçaosche publiek in je reinste verrukking bracht.

Waarover indertijd dat waterleidingplan gestruikeld is, heb ik niet kunnen achterhalen. De Amigoe-jaargangen van 1884 en '85 zwijgen er over als 'n **mof**, tot ik opeens weer in die bewuste waterlijn op 'n berichtje stuit, op de volgende officiëele bekendmaking in *Amigoe* van den 4den Oct. **1884**.

Ik citeer letterlijk:

„De Administrateur van Financiën, gemachtigd om voor en namens het Bestuur van de Kolonie Curaçao, met den Heer M. B. GORSIRA een notarieel contract aan te gaan, waarbij aan dezen het uitsluitend recht wordt verleend, om 1o. op dit eiland gelegen gouvernementsgronden artesische putten te doen boren, en 2o. waterleidingen onder en langs de straten en publieke wegen aan te leggen, zoowel in het stadsdistrict, als in de buitendistricten, teneinde het door boring op gouvernements- of- particuliere gronden verkregen water te vervoeren; en zulks voor den tijd van vijf en dertig jaren."

Punctum! 'n Pracht opzet, maar....

Die 35 plus 7 jaren zijn neergesabeld in 't nu eens zwart dan weer zonnig Curaçaosch verleden, en nog steeds snakt onze barre rots onder 'n koperen hemel naar 't levenbrengend sprenklend fluidum, want noch de Hato'sche waterleiding noch artesische putten hebben tot heden eenige lafenis gebracht aan ons zoo vaak uitgedroogd dorstend Curaçao.

Hoe lang nog, o Dios mio, hoe lang nog?

Me dunkt, was dat Hato-plan 1884, naast 't Molengraafsche Hato-plan ter visie gelegd voor onze vroede vaderen, wie weet of dan die tragische waterstemming niet geheel anders was uitgevallen.

Kijk 'r 'ns hier. Vóór 'n veertig jaren, dachten de grootvaders en vaders van onze tegenwoordige raadsleden voor 70.000 gulden 'n waterleiding in mekaar te kunnen zetten.

Waarom is zulks 'n fiasco geweest? Zeker niet door 't gehalte van 't water, die oude heeren waren heusch te gewiekst om niet eerst te gaan parlevinken over 't stichten van zoo'n maatschappij, en dan pas tot 't onderzoek van 't water over te gaan.

Me dunkt, dat die ellendige almighty dollar er weer danig debet aan geweest zal zijn, dat ze 't met 70.000 niet hebben kunnen bolwerken, en er helaas niet méér in 't koloniale geldlaatje voorhanden was.

Is dat zoo, dan hebben we dat oude-Hato-plan door onze reuze-vooruitgang op technisch gebied, alleen maar wat te perfectioneeren, geld is er nu in overvloed. Zet dan nog 'n ton op die toen begroote 70.000 pop, en binnen 'n jaar bruist in sonore klanken bij de opening van de Iste Curaçaosche waterleiding 't statig refrein van de Hato-cantate door Willemstad's blauwende aether:

„En laat die kraan maar openstaan
Want als 't op is, dan is 't gedaan". } bis.

***

Wordt er staag gemopperd over watergebrek, ook tegen 't dezer dagen binnentouwen van 't nieuwen *droogdok* pruttelt men honderd uit.

Zeg nu 'ns zelf, Jan Paul, komt 't nu te pas bij zulk 'n leerachtige droogte ons nog 'n *droog*dok op 't dak te sturen? Alsof 't nog niet droog genoeg is! Je moet toch maar durven!

Bij zulk 'n interpellatie sla je besliST 't beste figuur met 'n allerinnemendst zwijgen.

Stel 't geval 'ns, dat in plaats van dit 3000 ton droogdokje, WILTON, mijn oud schoolkameraad, ze'n droogdok van 47.000 ton met 'n dozijn sleepbooten koers had laten nemen naar ons aloude Willemstad, wat zou dan die droogmaniac wel gemopperd hebben.

Ben geen autoriteit op dit gebied, en daarom zou 't men 'n lief ding waard zijn, om van Kapitein VAN ZYL, die wel 'n autoriteit op dat gebied is, eens te hooren in e. v. Amigoe, of ie kans zou zien dat monster WILTON-DOK van 47000 ton onze haven binnen te touwen.

Toe, Captain, ontdop je vulpen en kom 'ns voor den dag, want sommige would be - deskundigen beweren, dan je dan eerst alle in de haven gemeerde schepen en steamers naar 't Schottegat zou moeten verhalen met onze Emma-brug en lichtboei incluis en dat je dan nog reuzekans loopt, dat die drijvende Titan, na 'n paar happen uit Rif en Waterfort, hopeloos blijft steken in 't midden van onze haven als in kurk op de flesch.

Hoevele, of beter, hoe weinige Curaçaonaars weten, dat 't ruim 40 jaren geleden maar 'n haartje gescheeld heeft of ons eiland was in dien tijd, wel geen *drijvend*, maar toch 'n *vast* droogdok rijk geweest.

Mag ik uit die ellenlange Amigoe-artikelen van 1884 feitelijk als mosterd na den maaltijd, even 't een en ander opdiepen? 't is bepaald interessant.

„De plaatsen aan de St. Annabaai, die voor 't bouwen van 'n droogdok toen in aanmerking kwamen, zijn: de Werf *„de Wilde"*, de daartegenover gelegen plaats genaamd *„Motet"*, de inham van 't Schottegat bekend onder den naam *„Parera"* en ten laatste het terrein nabij 't Kruitmagazijn aan 't Schottegat.

Dat laatste terrein werd uitverkoren Waarom?

1o Omdat 't gouvernementseigendom is.

2o Omdat 't over zijn geheele oppervlakte niet hooger dan 3.5 á 4.5 M. boven den waterspiegel verheven ligt.

3o Omdat 't terrein ruimte genoeg aanbiedt voor 'n eventueel noodige verlenging van het dok en voor het oprichten van verschillende maritieme etablissementen.

4o Omdat zich vóór 't terrein 'n uitgestrekt en 12 vadem diep oppervlak bevindt, waarin de te dokken schepen zonder hinder voor de gewone scheepvaart, 'n veilige ligplaats krijgen.

en 5o omdat de inham ten N.W. van het te bouwen dok, met 'n waterdiepte van 4 á 5 m. 'n veilige binnenhaven voor kleine schepen tot aanvoer van materialen en steenkolen vormt, geheel tegen den heerschenden wind beschermd en in de onmiddellijke nabijheid van het dok gelegen.

Men stelde zich voor 't dok 'n lengte te geven van 145 M d. i. tusschen de buitenspoñning voor de schipdeur en den achterwand, waardoor de nuttige lengte op de kielblokken ruim 140 M. bedraagt.

De breedte van invaart is bepaald op 18 M alzoo ruim breed voor de grootste handelschepen en de meeste oorlogsbooten.

Voor de diepte van invaart is 8.60 M. onder dagelijksch hoog water aangenomen.

De breedte van 't dok zelf is gesteld op 26 M. van boven tusschen de dekzerken en van 14 M op den vloer, terwijl de dokvloer 'n diepte van 9.25 M onder hoog water ligt."

Is dat duidelijk of niet? En wilt ge misschien nu nog weten, wat dat heele zaakje had moeten kosten, ziehier 't rapport v. d. „Dokcommisie:

„Volgens de begrooting door inge-„nieur VAN DOORN voor de uitvoering „van zijn plan opgemaakt, zouden de „kosten van aanleg zonder renteverlies „gedurendeden bouw, **zonder de kos-** „ten voor het terrein (door 't gouver-„nement kosteloos te verleenen) en „zonder de uitgaven „van administratie „en het verkrijgen van geld op onge-„veer één millioen guldens (f 1.000.000) „komen te staan."

Waarom is er van dien ingenieusen prachtopzet toen weer niets gekomen? *Amigoe* zwijgt weer als 'n mof.

Geloof 't niet ver mis te hebben, met de veronderstelling, dat niet zoo zeer pecuniaire, alswel technische bezwaren den doorslag gegeven hebben 't zoo mooi in mekaar gezet dok-plan op te geven, voornamelijk bij 't maken van den waterkeerenden dam en 't drooghouden van den put.

woord daar, waar de gouverneur de twijfelaars met betrekking tot het rendement der bronnen van repliek dient. Eigenlijk weet Z.E. te dezen aanzien niet beter, dan nogmaals in herinnering te brengen. dat er eenige reservoirs zullen worden gebouwd om zekere waterreserve te kweeken en een paar dammen zullen worden opgeworden om het thans bij regens nog naar zee wegstroomend water tegen te houden en in den grond te doen dringen.

Wat de bedoelde reservoirs betreft, heeft de *Amigoe* ons reeds nauwkeurig voorgerekend, dat zij in het gunstige geval ten hoogste in staat zullen zijn de stad door één enkel jaar van droogte heen te helpen. Op de voor de hand liggende vraag, die het blad dan ook stelt: Maar wat dan, wanneer op een eerste droog jaar, nog een tweede, een derde, een vierde droogjaar volgt?" — blijft de Memorie van Antwoord wederom het antwoord schuldig.

En over den invloed van de aan te leggen dammen, m.a.w. over de vraag hoeveel water, per m.M. regen b.v., tengevolge van de aan te leggen dammen op het plateau van Hato meer in den grond zal dringen, dan thans reeds, zonder die dammen, bewaart de Memorie eveneens een diep stilzwijgen.

* * *

Bij den tegenwoordigen stand van zaken achten wij het uitgesloten, dat ook maar één enkel lid van den Koloniaal Raad zich alsnog door den Gouverneur zal laten belezen om zijn stem aan het aanhangige watervoorzieningsontwerp te geven. Men moest zich erop voorbereid houden, dat bedoeld College dat ontwerp met algemeene stemmen verwerpt.

Zal dan de regeering, zelfs indien het advies van prof. KRAUS uit zuiver waterbouwkundig oogpunt, gunstig voor het z.g. plan-Molengraaff mocht uitvallen, de verantwoordelijkheid voor de uitvoering daarmede ook die voor de katastrophe, welke van de eventueele mislukking daarvan voor de Willemstadsche bevolking onvermijdelijk het gevolg zal zijn, op zich durven nemen?

Wij gelooven er niets van.

De groote moeilijkheid, waarvoor men bij te nu te nemen beslissing staat, is het totaal gebrek aan beschikbare positieve gegevens.

Het onderzoek is oppervlakkig geweest; men heeft geen voldoend feitenmateriaal verzameld, men heeft als bewezen aangenomen dingen, die nog bewezen moesten worden en daarop theorieën en hypothesen gebouwd. Het resultaat is, dat wij nu wel klaar voor ons hebben liggen een uitgewerkt plan voor eene waterleiding, maar niet een plan van werkelijke watervoorziening.

Curaçao, Willemstad dan, moest en zou een waterleiding hebben. Het was een schandaal, dat andere plaatsen in West-Indië, van veel minder beteekenis dan Willemstad, waterleidingen hadden en deze plaats niet. Aan dien toestand moest en zou een einde komen. Dies het plan van een waterleiding opgezet.

Of echter voldoende water voorhanden was om zulk een leiding op den duur te kunnen voeden? Met een dergelijke, onbenullige vraag verkoos het Bestuur van Curaçao zich niet op te houden. De bronnen van Hato vloeiden immers toch zoo rijkelijk; dat zij wel eens droog hadden gelegen, zooals leeken, die van geologie niet het minste verstand hebben, niet ophielden te verzekeren, moest wel een sprookje, een fabel zijn. Gouverneur en ir. Molengraaff hadden althans gedurende hun verblijf op Curaçao van dat z.g. opdrogen der Hato-bronnen niets gemerkt.

Doch de gouverneur en ir. Molengraaff zagen daarbij over het hoofd, dat hunne persoonlijke ervaring slechts van einde 1921 begint te loopen en dat zij dan ook nog nimmer een eenigszins ernstigen „drogen tijd" op Curaçao hebben meegemaakt.

Zij zullen echter moeten toegeven, dat de seizoenen 1921/22 en 1922/23 buitengewoon gunstige regenseizoenen zijn geweest en dat ook 1924/25. wat den regenval betreft, niet ongunstig genoemd kan worden.

Nu 1925/26 droog — betrekkelijk droog altijd — is gebleven, begint echter de waarheid van de z.g. sprookjes en fabels zich te manifesteeren; is het debiet der Hato-bronnen terstond sterk verminderd.

Heeft zelfs deze persoonlijke ervaring den gouverneur en zijn deskundigen raadsman nog niets geleerd?

Schrijver dezes — het is uit al het voorgaande reeds gebleken — is geen voorstander van het plan-Molengraaff.

Toch wil hij, juist met het oog op het weinig grondige van het tot dusver ingesteld onderzoek, met nadruk erop wijzen, dat zoomin men verantwoord zou zijn op de bekende gegevens tot de uitvoering van het plan-Molengraaff te besluiten, men evenmin thans reeds met beslistheid zou kunnen uitmaken, dat het niet voor uitvoering vatbaar is.

Men weet van de waterwinning op Hato nog zoo weinig af. Niets staat vast omtrent den invloed van aan te leggen dammen op de capaciteit der waterreservoirs in den grond; het is schrijver dezes zelfs niet bekend of er een onderzoek is ingesteld naar de aanwezigheid van andere ondergrondsche reservoirs, dan die in de bronnen uitmonden.

Het minste wat men mag eischen en met nadruk moet eischen is, dat dit alles behoorlijk en grondig worde onderzocht.

Of zouden wij het ervoor moeten houden, dat zoodanig onderzoek reeds heeft plaats gehad, maar teleurstellende resultaten heeft opgeleverd?

Maar dan ware immers het plan-Molengraaff reeds hierdoor alleen onherroepelijk veroordeeld.

Naschrift van de Redactie.

Evenmin als onze lezers heeft de schrijver van bovenstaand art. in de N. R. C. zelf meer een nauwkeurige herinnering van hetgeen de *Amigoe* over het *plan Molengraaff* enz geschreven heeft. En dat verleidt hem tot *beweringen*, die hij niet kan verantwoorden of bewijzen.

Wegens plaatsgebrek kunnen we dat dezen keer niet uitvoerig toelichten. Daarom bewaren we dat *naschrift* tot de volgende week.

RONDOM HET INTERNATIONAAL EUCHARISTISCH CONGRES TE CHICAGO.

II.

Het is wel niet doenlijk, binnen de beperkte ruimte van ons blad een eenigszins volkomen overzicht te geven van het grootsch gebeuren te Chicago.

Het is alles zóó overweldigend-grootsch van eucharistische pracht, en tegelijk zóó diep en wijd-strekkend van beteekenis, dat het nauwelijks is te vatten. De eene indruk is al machtiger dan de andere. En hetzij men het congres beschouwt, met de oogen van den wereldling, die alleen getroffen worden door de uiterlijke prachts- en machtsontplooiing, zich openbarend in een kleurenweelde van goud en rood en paarsch en geel en wit, en in de wondere organisatie die alles en allen beheerscht en bezielt; — hetzij met de oogen van den geloovige, die al die uiterlijke pracht doortinteld en bezield ziet van den geest van het wereld-overwinnend en wereld-beheerschend geloof, waarvan ook hij zelf de drager is in het binnenste van zijn ziel en in het meest intieme van zijn leven; uit alles jubelt luide op en wordt voortgedragen tot de uiterste hoeken van de wereld, een hymne aan Hem, die 't middelpunt is van ons geloof en geheel deze overweldigende manifestatie: Christus, de Eucharistische Koning.

Al dadelijk bij de opening van het Congres op Zondag, 20 Juni, kwam dit alles tot uiting.

De Opening.

Voor de eer, dat het 28ste Internationaal Eucharistisch Congres in zijn diocees zou gehouden worden, had Kardinaal Mundelein aan den H. Vader een „geestelijk bouquet" beloofd van een millioen H. Communies.

Kardinaal Mundelein's verwachting is niet beschaamd, integendeel verre overtroffen. Nadat tot in de late uren van den vóórnacht meer dan 3000 priesters, uit alle landen der wereld, de geestelijkheid van Chicago had bijgestaan in het biechthooren van de honderdduizenden van geloovigen, stroomden in de vroege morgenuren de 353 katholieke kerken van Chicago vol. Uit alle deelen der wereld waren ze saamgekomen, om gezamenlijk het „bouquet" te vlechten van H.H. Communies en ze den H. Vader, den Vader der Christenheid, aan te bieden. Dit was voorzeker een van de schoonste, meest indrukwekkende gebeurtenissen van het Congres. Meer dan 5000 H.H. Missen werden opgedragen in de verschillende kerken, en op de veertig hulpaltaren in het Coliseum opgericht.

„Bij weinig gelegenheden in de geschiedenis der menschheid" schrijft Father Duffy in de „The World" zijn in één enkele stad, op één enkelen morgen zóóveel zielen komen deelnemen aan het Brood des Levens; en het schouwspel dat Chicago te aanschouwen gaf, werd naar verhouding herhaald in alle kerken van de Christenheid, tot zelfs in heidensche streken, zoodat een reusachtige golf van gebed opsteeg tot den troon van den Allerhoogste."

Op deze opening, rijk aan innigheid door de meest innige vereeniging met Christus-Koning, in de H. Communie, volgde de plechtige opening in de rijk met banieren en guirlanden behangen kathedraal, stralend in een mengeling van kleuren, en als een firmament in duizenden lichtpunten. Dit was de kronende glorie van den dag.

Een eindelooze stoet van geestelijken, van alle verschillende orden en nationaliteit, allen in hun resp. kleeding; bisschoppen uit alle landen en windstreken, uit China, Indië, Japan, Afrika, Azië en Australië; ieder land was er vertegenwoordigd. Dan volgden de Ridders van Malta, van het Heilig Graf, de Ridders van de verschillende pauselijke Orden. En ten slotte de Prinsen der Kerk, ieder met gevolg, wier schitterende scharlaken Cappa Magna werd opgehouden door in het purper gekleede dragers.

Geen schitterender bewijs voor de algemeenheid der Katholieke Kerk dan zoo'n stoet.

De aanblik van de kathedraal bij 't binnentreden was in een woord verblindend. Uit duizend lichtbronnen in het fraaie opengewerkt gewelf viel een zee van licht omlaag, alles zettend in een gouden gloed.

Aan de evangelie-zijde was de majestueuze troon van den pauselijken Legaat, een nabootsing van 's Pausen troon in de St. Pieter, en daartegenover de rijk-gedrapeerde tronen der elf Kardinalen.

En terwijl geheel de Kathedraal gevuld werd door de geestelijkheid, lagen buiten in de straten 50 duizend menschen neergeknield, één in geloof en in aanbidding, in aandacht luisterend naar de woorden, die door middel van de radio, namens Zijne Heiligheid tot hen werden gericht. In een magistrale rede, herinnerde Kardinaal Mundelein eraan hoe twee en halve eeuw geleden de eerste blanke, een Fransche Jezuiet, Pater Marquette, niet ver vandaar op de oevers der rivier geland was. Zijn eerste daad was een altaar op te richten, de H. Mis op te dragen en de H. Communie te geven aan zijn metgezellen.

„Een stad, wier eerste bewuste ademtocht, wier eerste oogenblik van de geboorte aldus gewijd werd door het Geheim der H. Eucharistie, schijnt met recht in Gods raadsbesluiten te zijn voorbestemd, om de zetel te zijn, waar de eerste publieke demonstratie van liefde, trouw en aanbidding voor Christus, Eucharistischen Koning, door de geloovigen der Vereenigde Staten, op eigen bodem plaats vindt."

Bijzonderen nadruk legde Zijne Heiligheid in zijn adres aan den Kardinaal-Legaat en aan het Congres hierop dat met alle krachten bevorderd worde de terugkeer van onze afgedwaalde broeders tot de Moederkerk, opdat „allen één zijn."

Zoo was dan het Congres geopend, en de afdeelingsvergaderingen, waarop pelgrims van meer dan dertig talen samenkwamen, om in opdracht van Zijne Heiligheid de H. Eucharistie te beschouwen in verband met de verschillende uitingen van het Christelijk leven konden een aanvang nemen.

Aartsbisschop Sheehan van Sydney, Australie, zeide dat hij allen zou uitnoodigen tot bijwoning van het Congres te Sydney in 1928.

De bodem toch, bestaande uit groote en kleine koraal-en tufsteenen vermengd met koraalzand, laat 't water zeer gemakkelijk door, ten gevolge waarvan de waterkeerende dam ter afsluiting van den put niet dadelijk op den bodem kan gezet worden, maar diep tot op de vaste rots moet doordringen.

Heb nu 'n idee, dat die vaste rots te diep onder water gezeten heeft en nog zit, vandaar dat 't vast-droogdokplan doodgewoon moest worden uitgeschakeld bij afwezigheid van 'n fundament, van 'n degelijke keiharde ondergrond.

Geef echter mijn opinie voor beter. (1). In ieder geval 'n succes is 't niet geweest, wat me nog spijten kan.

* * *

En nu ik al boomende weer verzeild ben geraakt in 't hartje van ons machtig havenbedrijf, nu vraag ik meteen even 't woord voor een persoonlijk feit.

Pende indertijd 't volgende onder-de-streep:

„Waarom willen de menschen me „niet begrijpen?

„Kom ik met 'n tunnel voor den „dag, ze belachen me schouderschok-„kend.

„'n Tunnel?! Hoe krijgt ie 't in ze'n „hersens, idioot, hyperidioot!

„Met 'n zweefbrugplan . . . ze hou-„den hun buik vast van 't lachen; „met 'n kanaaltje, linea recta van „*Isla* naar zee . . . . schei uit, jô, ik „kan niet meer.

„En als ik 't nu zou durven be-„staan de idee te lanceeren, om stea-„mers die slechts hier komen olie-„bunkeren, buitengaats, *door pijpleiding* „*van Isla naar zeekant vol te spuiten*, „*dan zou je's wat hooren.*" (Sic.)

En nu, zoowat precies 2 jaar nà datum van dit geschrift, zijn ze met 'n vaartje zoo'n buisleiding aan 't leggen van *Isla* naar *Caracasbaai*, 'n afstand van ongeveer 40 K.M.

O, zoo Koos, neem daar s.v.p. nu eens goed nota van.

Wie heeft er nu weer gelijk gehad?

't Doel, wat ik met die buisleiding beoogde, was, om onze haven te ontlasten van steamers, die hier geheel en alleen binnenvallen om olie te bunkeren, om zoodoende onze oeververbinding meer stabiel te maken.

Praat me nu niet met wijsneuzig dédain, over die stuk of wat bunkerschepen, die 't contact tusschen onze beide stadsoevers weinig of niet zouden beïnvloeden.

Heb deskundige opgave gevraagd, en ra nu 'ns, hoeveel van die booten, 't vorig jaar en nu tot 1 Juni 1926, hier zijn binnengeschroefd alleen om volgespoten te worden?

Precies op den kop af 492.

Dus — en ziehier mijn conclusie, waar geen speld tusschen kan — dus 2×492 of 984 maal hebben in 'n tijdsverloop van nog geen anderhalf jaar honderde gehaaste mopperende tropenmenschen vóór dien open brug moeten staan wachten, wat met mijn voorgestelde pijpleiding naar zeekant heelemaal niet noodig zou geweest zijn.

Hoop spoedig 'n suppletoir noodwetje in de *Curaç. Courant* te zien waarin steamers, die hier slechts olie komen bunkeren, de toegang tot onze haven wordt ontzegd, maar moeten worden volgespoten langszij de spiksplinternieuwe pieren van de Caracasbaai, op straffe van, zie artikel zooveel.

Niet met mij eens?

't Kan gebeuren, maar dank dan O. L. H. op je bloote knietjes, dat ik geen lid v. d. Kol. Raad ben, want dan zou ik net zoo lang „meneer de voorzitteren", tot ik mijn zin kreeg.

Nog iets, ook al in de lijn van onze haven.

Een van onze hoogachtbare Raadsleden klaagt in doffe sombere tonen over 't on-gemotiveerd irriteerend getoeter van brug en in-of-uitgaande steamers tn 't holletje van den nacht.

't Is zoo, volkomen eens, 't valt niet goed te praten. Alleen spijt 't me, dat 't geachte lid de „*Amigoe*" niet schijnt te lezen, want reeds jaren hèr behandelde ik deez anti-Morpheusieke stof in een mijner *Amigoe*-causerie's, gaf zelfs 'n remedie tegen dien lawaaikwaal. wat, zoover ik me herinner, de geachte spreker nu juist niet gedaan heeft.

Ik schreef 24 Oct. 1918.

„Weet ge, wat ik toch zoo aan-„stellerig vind in ons havenbedrijf, dat „onophoudelijk getoeter bij nacht en „ontij, als er 'n steamer op vertrek-„ken ligt.

„Mijn wieg heeft gestaan dicht bij „de Rotterdamsche Maas, weet dus „drommels goed, hoeveel lawaai in-„en-uitgaande booten gewoon zijn „te maken. Maar geloof me, 'n Hol-„land-Amerika lijner gaat er 's avonds „om 11 uur heel wat kalmer van door, „dan menig stoomertje hier, dat ie met „gemak in een van ze'n ruimen kan „bergen. Elke vijf of tien minuten „begint de stoomfluit te brullen, en „en dat burengerucht duurt net zoo-„lang, totdat de geheele bemanning „aan boord is.

„Duur van dit irriteerend getoeter „hangt dus heelemaal af van hun „vindbaarheid, en meerdere of min-„dere graad van dronkenschap, waar-„in die passagierende mannetjes ver-„keeren.

„'n Patent-remedie zou 't zijn, om „al die wandelende rumvaten onver-„biddelijk vóór donker door de poli-„tie te laten oppikken, dan zijn ze „meteen ¾ nuchter, als ze aan 't werk „moeten.

„Luister 's hier, ik ben geen des-„kundige, maar ik maak me toch „sterk, dat met *licht*seinen over en „weer van steamer naar brug, ieder „vaartuig even veilig 's nachts zee „kan kiezen, als met al dat onzinnig „lawaaigetoeter."

Als Curaçao een havencomplex rijk was als b. v. Rotterdam met Maas- en Waal- en Rijn- en Schie- en Nassau- en Persoonshaven etc. etc. etc., allemaal 's nachts badend in 'n zee van electrische booglampen, dan zou ik heusch zoo idioot niet zijn zoo'n lichtsein-idee te lanceeren.

Maar voor ons eenig haventje befaamd in geheel de West-Indie om haar, nà zonsondergang zoo bij uitstek spookachtige donkerigheid, is dit beslist *je* aangegeven methode.

Probeer 't 'ns.

* * *

Heb in mijn vlegeljaren gedweept met Kaptein NEMO en ze'n *Nautilus*.

Als onze duik-logé, ik bedoel onze roemruchte K. XIII, nu a.s. Maandag maar geen al te matineuze bevliegingen krijgt, om er van door te gaan, dan hoop ik nog als Curaçaosche persmuskiet neer te wieken in haar geheimzinnig ingewand, om vóór alles, haar intérieur critisch te vergelijken met dat van mijn dierbren *Nautilus*, en later door 't lanceeren onder-de-streep van mijn maritieme nautische indrukken, de haren te berge te doen rijzen van den in de moderne techniek vergrijsden K. XIII' état major.

En toch beschouwingen van 'n buitenstaander, die zich nooit in 't millieu van zulk 'n gewirwar van kranen en buizen en slingers en periscopen heeft bewogen, openen soms hoogst verrassende gezichtspunten.

En nu is 't welletjes.

Heb nog nooit zoo'n massief-technisch artikel gepend.

Of ik soms solliciteer technisch ingenieur v. d. Isla te worden.

Neen hoor, dankie wel.

Hier tusschen mijn cactussen en geiten en ezels en zwartmannetjes op mijn eenzame buitenpost, leef ik wel zoo gelukkig, zoodat ik zelfs nog nooit 'n voet op de Isla gezet heb.

Schaam je, Jan Paul.

Heelemaal niet.

En nu Slamat tidor!

Officieren en bemanning v. d. K. XIII, weten jullie nu wel wat dat beteekent?

Neen? Wel, luister. Als ge de kroon gezet hebt op dat kranig bravourstuk van echt Hollandschen energie en durf, en uw trouwe K'aatje ligt vastgemeerd aan de Tandjong-Priok-pier, dan zal, klokke 3.38 A.M. nà 't champagne knallend welkomstfestijn, 't roerend speechslot van den feestcommissie-president U in de ooren klinken:

Mijne heeren. Nog eenmaal prosit! Ad fundum, en *Slamat tidor.* wat vrij vertaald beteekent: Naar bed, naar bed, zei Duimelot.

Tabeh!

San Willibrordo, Juli 6/26.

JAN PAUL.

(1) JAN PAUL heeft 't hier mis. Die technische moeilijkheden van den *poreusen bodem* zijn pas voor een paar jaar geleden voor den dag gekomen, toen de C. P. I. M. bezig was daár zijn *sleephelling* te bouwen, waarvan de uitvoering om die reden toen onmogelijk bleek. De droogdokplannen van 1884 zijn afgestuit op het bezwaar dat, bij den toenmaligen stand van de scheepvaart in de West-Indiën, die onderneming niet rendabel kon zijn. (Red. *Amigoe*.)

De aardbeving op Sumatra.

Ontvangen per kortegolf vanuit den Haag Vrijdag 2 Juli 6.30 p. m.

Een detachement genie onder bevel van den kapitein A. Treffers is naar de Westkust vertrokken om noodlogies in orde te maken, waartoe de Lombok-Barakken van het vliegveld Soeka-Miskin zijn meegenomen. Een aantal gewonden wordt te Padang-Pandjang behandeld. Er zijn 30 licht en 20 ernstig gewond. De zwaar gewonden worden naar Padang gezonden. Het hospitaal te Fort de Kock wordt vrijgemaakt voor gewonden van Bapitoch, welk gebied nog niet is afgezocht. De doktoren veronderstellen, dat er meer dooden dan zwaar gewonden zijn, wijl de snelheid van de instorting der huizen dermate was, dat redding van de binnenshuis vertoevenden vrijwel onmogelijk was. Er zijn 51 dooden onder de puinhoopen van daan gehaald. Vermoed wordt dat nog velen daaronder liggen. De schokken duren voort. De militairen verrichten schitterend werk.

Voortdurend zijn zij bezig met opruimen. Geklaagd wordt dat de bevolking geen hand uitsteekt. Nog steeds heerscht er een paniekstemming. Verschrikkelijke tooneelen speelden zich af in de chineesche en inlandsche wijken bij de instorting van de stad. Het donderend geraas duurde enkele seconden. De heele handelswijk is verdwenen. Te Soengei Boeloe is alles van steen verwoest. Er zijn daar 17 dooden en 8 gewonden. Kota Baroe heeft weinig geleden, ook Pasar Rebo is er goed afgekomen. Verderop in de richting van Padang-Pandjang ligt alles in puin. Te Penjalangin zijn 10 dooden en 8 gewonden. Te Paninjawan zijn 42 dooden en vele gewonden. Van andere afdeelingen is nog geen bericht. De assistent-resident van Padang-Pandjang heeft met de grootste moeilijkheden te kampen, doch doet mooi werk. Padang-Pandjang is een puinhoop, welke alle beschrijving tart.

Maandag 5 Juli 6 p. m.

De aardbeving in het Padangsche heeft Padang-Pandjang bijna geheel verwoest. Met uitzondering van het militair kampement zijn alle gouvernementsgebouwen geheel of gedeeltelijk vernield. Daar de meeste lijken onder het puin begraven zijn en het opruimingswerk langzaam vordert, is het juiste aantal dooden nog niet bekend. Een Europeaan, de adjudant apotheker Smidt is gedood. Van ernstige ongelukken aan andere Europeanen overkomen is tot dusverre niets vernomen. 3 Juli zijn lichte aardschokken op midden Java waargenomen. Het Oranjekruis heeft een inschrijving voor de slachtoffers geopend. Aneta meldt 3 Juli uit Batavia: Het aantal dooden bedraagt tot dusver 198, waaronder de reeds gemelde eene Europeaan. 70.000 menschen in de afdeeling Padang-Pandjang zijn vrijwel alles kwijt. Millioenen zijn noodig. Het bestuur doet al het mogelijke voor hulpverleening en heeft de levensmiddelen distributie geregeld.

Padang 7 Juli. Wederom is een zware schok gevoeld te Fort de Kock en te Solok. De muur van het postkantoor te Fort de Kock is zwaar beschadigd. Het hulppostkantoor te Siloenkang dreigt in te storten. Het station Solok is onbruikbaar. De woningen van het spoorwegpersoneel zijn onbewoonbaar geworden. Het Chineesche kamp is een puinhoop. De muur van het assistentresidentskantoor te Soedah Loentoe is omgevallen. Overal heerscht een zenuwachtige stemming. Het aantal dooden is thans gestegen tot 400.

ANETA.

Berichten uit de Kolonie.

Zilveren Professiefeest.

Maandag a.s. zullen vijf Zusters van het St. Elisabethsgasthuis feestelijk den dag herdenken waarop zij, vijf en twintig jaar geleden, zich voor eeuwig verbonden hebben aan haar Hemelschen Bruidegom, door de H. Professie.

Als er in het leven van den mensch een oogenblik is, waarop hij zich tegelijk groot en klein gevoelt, dan is dat wel op het oogenblik der H. Professie, waardoor de mensch van alles wat hij bezit, het edelste en kostbaarste, afstand doet, en daarom door God zóózeer bevoorrecht en begenadigd wordt, dat hij Hem op een geheel bijzondere wijze mag toebehooren.

Dat oogenblik van Gods geheel bijzondere bevoorrechting zullen met dankbaarheid en jubel gedenken, de Eerw. Moeder RUFINA, en de Eerw. Zusters RICHARDA, ROBERTHA, SECUNDA en CYPRIANA.

Wel zijn zij waard, dat wij ze kronen met het zilver onzer dankbaarheid en vereering, de Bruiden, die vijf en twintig jaren, door arbeid, offer en gebed, haar leven geheiligd hebben en Gods glorie bevorderd, in den dienst der Christelijke naastenliefde.

Aan allen de hulde onzer dankbaarheid, onze hartelijke gelukwenschen, tegelijk met een vurig gebed tot den Gever van alle goed, dat Hij zijn Bruiden sparen moge nog vele jaren, opdat zij, na hier op aarde met goud gekroond te zijn, in den Hemel de kroon mogen verwerven, die God voor zijn getrouwen heeft weggelegd.

Van de vijf Zilveren Bruiden, zijn de Eerw. Zusters RICHARDA (in de wereld Anna Dekkers) en ROBERTHA (Maria de Groot) hier werkzaam geweest in de verschillende gestichten van het Hospitaal, Monte Cristo en Zaquito, sinds 15 Augustus 1903.

De Eerw. Zuster SECUNDA (in de wereld, Maria Swink) kwam hier aan op 26 Augustus 1905 en is sindsdien onafgebroken werkzaam geweest bij de verpleging der zieken in het St. Elisabeth's Gasthuis.

De Eerw. Moeder RUFINA (Helena Gorissen) en de Eerw. Suster CYPRIANA (Henrica v. Kaathoven) kwamen op Curaçao aan op 13 Juli 1907. Na gedurende langen tijd zich aan de verpleging der zieken te hebben gewijd werd Moeder Rufina op 20 September 1918 tot overste van Zaquito benoemd, en was successievelijk overste van Monte Cristo, van het St. Elizabethsgasthuis en thans weer van Monte Cristo. De Eerw. Zuster Cypriana, thans werkzaam op Zaquito, aan de verpleging der arme melaatschen, was gedurende al die jaren afwisselend werkzaam in één der drie gestichten.

De „Ina Vanterpool."

Vorige week Donderdag middag kwam de *Ina Vanterpool* hier binnen en vertrok weer Zaterdag d. a. v. naar St. Martin.

Wij hebben er volstrekt niets tegen, dat dit vertrek zoo buitengewoon vlug gebeurde, maar wel, dat dit geschiedde, zoo geheel onverwacht, tegen den gewonen regel, zonder eenige aankondiging of waarschuwing.

Wij begrijpen niet, wat er *tegen* kan zijn, zoo'n bericht in het *Bol. Com.* te plaatsen, en dat in het redactioneel gedeelte opgenomen ook geen cent kost. Daar zijn nog andere personen dan 't gouvernement, die voor verzending van correspondenties of goederen belang hebben den nauwkeurigen vertrekdatum te weten.

Albert Morars, assistent - verpleger.

't Is zoo zachtjes aan in Holland gewoonte geworden, dat wanneer iemand z'n vijf en twintig jaren van trouwe dienstvervulling viert, Hare Majesteit de Koningin hem een koninklijke onderscheiding schenkt.

Als iemand zoo'n onderscheiding verdiend heeft, dan is het wel ALBERT MORARS, gedurende vijf en twintig jaren de trouwe helper, de rechterhand van de Dokters en Zusters in het Hospitaal St. Elisabeth. Dit is in dezen tijd, nu er een geest van onafhankelijkheid is vaardig geworden over de wereld, een geest die zich op Curaçao ook reeds in sterke mate openbaart, geen geringe verdienste, en waard om eens naar voren gebracht te worden.

Albert kennen is van hem houden. Geen die zooals hij de kunst verstaat om door een schertsend woord de zieken op te beuren, ze een oogenblik hun lijden te doen vergeten en een glimlach te tooveren op hun door pijn vertrokken aangezicht.

't Is Maandag vijf en twintig jaar dat Albert met de Dokters en Zusters is rondgegaan, overal de weldaden verspreidend van zijn goed hart, zijn overanderlijk vroolijk en goed humeur, steeds tot alle diensten bereid.

Aan Albert, den trouwen adjudant van Dokters Zusters onze hartelijke gelukwenschen!

Moge het hem gegeven zijn nog vele jaren met de Zusters mede te werken in den dienst der Christelijke Charitas,

Zijn loon zal groot en zijn kroon schoon zijn.

Verdronken.

'n Veertien dagen geleden zijn drie visschers van Aruba jammerlijk om het leven gekomen. Uitgegaan om te visschen, wierpen zij in het kanaal het anker uit. 't Was in den vroegen morgen. In de boot bevonden zich Victor Maduro, zijn zoon en schoonzoon, en nog een matroos. Plots kwam er een zware golfslag, die de boot opzij gooide, en daar ze in plaats van zand, een zwaar losliggend ijzer als ballast in had, kwam het gewicht teveel op één kant, met het gevolg, dat de boot omkantelde en allen te water raakten. Een ervan, de schoonzoon van V. M. verdronk onmiddelijk. Vader en zoon wisten zich nog een tijdlang boven water te houden, doch moesten het ten slotte opgeven. En ofschoon de vierde visscher, een uitstekend zwemmer, nog een poging aanwendde om ze te redden, 't heeft hem, helaas, niet mogen gelukken. Hij zag vader en zoon jammerlijk voor zijn oogen verdrinken. Hij zelf heeft zich boven water weten te houden van 's morgens vier tot 's middags vier, toen hij dood-op en totaal uitgeput op 't strand gegooid werd, in de nabijheid van *Zunto blanco*, waar hij door Anselmo Orman gevonden werd. Na een tijd met hem gewerkt te hebben, gelukte het den dokter de levensgeesten wederom op te wekken.

Dit droevig ongeval heeft groote verslagenheid gewekt onder de visscher-bevolking.

Andere ongevallen.

Deze week geraakte een van de bemanning van een Engelsche brik, die te Aruba ligt om mest te laden, bij het aan boord gaan te water en verdronk.

Naar men zegt, verkeerde hij in staat van dronkenschap.

Terwijl de „*Conchita*" op het meer van Maracaibo was, op zijn terugreis naar Curaçao, vermiste men een der bemanning. Alles werd afgezocht, doch niets gevonden. Men vermoedt dat hij over boord gevallen en verdronken is.

Onderscheiding.

Zijne Exc. W. G. E. A. D'ARTILLAC BRILL, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister van H. M. de Koningin. te Caracas, heeft namens de Regeering van Venezuela aan Zijne Exc. den Gouverneur, Dr. N. J. L. BRANTJES de decoratie van Groot Officier in de orde van Simon Bolivar overhandigd.

Onze eerbiedige gelukwenschen.

R. K. Onderwijs.

Maandag l.l. is de nieuwe school op Jandoret geopend, en begonnen met 171 kinderen, onder de leiding de Eerw. Zusters van Roozendaal.

De Eerw. Zusters van Schijndel te Sta. Rosa hebben de leiding van de school op Montagne overgenomen.

Ambachtsonderwijs.

Hoezeer de school voor ambachtsonderwijs, door den C. R. K. Volksbond geopend, in den smaak valt, blijkt wel uit het feit, dat zich Maandagavond 40 leerlingen aanboden, om den te geven cursus te volgen. Door gebrek aan plaatsruimte, en tevens daar niet allen leerlingen op dezelfde hoogte van praktische kennis staan, werd besloten ze te splitsen in twee afdeelingen. **A** en **B**. **A** is voor de meer gevorderden, **B** voor de beginnelingen.

De lessen voor afdeeling **A** zullen gegeven worden op Maandag en Woensdagavond, van 8 tot 10 uur; die voor afdeeling **B** op Donderdagavond van 8 tot 10 uur.

Jammer, dat men door gebrek aan plaatsruimte verplicht was enkelen, die eerst Woensdag l.l. kwamen opdagen, af te wijzen, en ze tevreden te stellen met de toezegging, dat ze begin 1927 voor deelname aan het onderwijs zouden in aanmerking komen.

Regen.

Gisteren morgen en nog een keer deze week kregen we in de stad een paar buitjes regen. Het ging echter niet boven een paar millimeter, dus voor 'n regenbak van luttel beteekenis.

Officieele berichten.

De kommies der belastingen op Aruba H. J. Veger is in activiteit hersteld en de tijdelijk hulpkommies der belastingen op genoemd eiland M. Wild is eervol ontheven uit die functien.

Aan de heeren P. F. J. Hendriks, W. F. C. L. A. Netherwood en J. A. Richardson is ontslag verleend als leden van den Voogdijraad op St. Martin en de heeren C. Hartendorf. C. Rodenhuis en B. J. Emanuels zijn als zoodanig benoemd.

De heer Dr. K. E. Feher is benoemd tot gouvernements-geneeskundige in Curaçao en aanvankelijk belast met den haven- en quarantainedienst alhier en de gouvernements-geneeskundige R. M. Robles is definitief ontheven van de waarneming van den haven- en quarantainedienst alhier.

De kommies-verificateur der belastingen alhier H. J. Quast is gedurende de veertien dagen vrijstelling van dienst van den adjunct-commies R. D. de Arends belast met de functien van subontvanger der invoerrechten en accynzen.

De K XIII in onze haven.

Deze week Donderdagmiddag even vóór 12 uur kwam de Nederlandsche duikboot *K. XIII* voor onze haven. De Commandant Luitenant ter zee 1ste klas L. G. L. VAN DER KUN wachtte niet eens de komst van den loods af, doch stuurde zelf zijn schip met een flinke vaart de haven binnen, voer dóór naar het Schottegat, waar de loods de leiding overnam, die de boot terugbracht naar de haven en vastmeerde aan de Handelskade dicht bij het Waaigat.

Zoowel bij het binnenvaren als aan de ligplaats genoot de K. XIII enorm veel belangstelling der talrijke toeschouwers. Die groengeschilderde romp; dat vervaarlijk kanon op het dek; die zonderlinge commandotoren, die mast van de draadlooze, die daar hoog boven uitsteekt, die twee luiken, waardoor de bemanning binnen die geheimzinnige wanden afdaalt; die geringe hoogte van het dek boven het water uitstekend; en nog zooveel meer, geheel en al afwijkend van alle andere stoom- en motorbooten, die hier in allerlei vormen dagelijks onze haven binnenvallen, geen wonder dat dit alles veel bekijks en veel bepraats gaf en nog zooveel ruimte liet voor gissingen zonder eind, hoe het daar binnenin wel zou uitzien. Iedereen staat verwonderd, hoe die bemanning er zoo frisch en blozend uitziet, na zoo veel dagen haast zonder lichaamsbeweging in zoo'n beperkte ruimte na zoo'n intens inspannend werken te zijn opgesloten geweest.

Als men daarbij weet, dat in Holland en Indië, waar een duikboot gestationneerd is, de bemanning, (behalve de dienstdoende wachtposten) des nachts nooit aan boord logeert, omdat er geen voldoende plaatsruimte aan boord is, dan begrijpt men eenigermate, hoe die bemanning zich gedurende de reis in die beperkte ruimte heeft moeten behelpen, en dan verwondert zich niemand, dat gedurende de 12 dagen van het verblijf in onze haven, de officieren en verdere bemanning in hotels zijn ondergebracht.

Over de reis vernamen we, dat de K XIII van Holland tot de Azoren met veel storm te kampen had en daarvoor een dag later dan berekend was aankwam. In Huerta, de havenplaats van de Azoren, was geen gelegenheid voor de bemanning om in een hotel te logeeren en daarom bleef men er maar één dag en kon men in Las Palmas, de haven van de Canarische eilanden, twee dagen langer blijven.

De grootste duikdiepte van de boot gedurende deze reis bedroeg 40 Meter.

Van Las Palmas tot Curaçao duurde de reis 17 dagen, die onder alle opzichten zeer gunstig was. In al dien tijd was er geen enkele zieke aan boord. En dat is een bijzonder geluk. Denk u een ziektegeval aan boord van een duikboot, waar geen geneeskundige aan boord is, geen fatsoenlijke ligging en verfrissching voor den lijder.

Dr. Ir. VENING MEINESZ, die niet tot de Marine behoort, maakte deze reis mee alleen voor een wetenschappelijk doel, nl. om door de proeven met het nieuw verbeterd slingertoestel van het *Metereologisch Instituut* in de Bilt bij Utrecht den invloed van de zeediepten, dus van den afstand en spleten en hoogten en dichtheid van de aardkorst op de zwaartekracht en aantrekkingskracht der aarde vast te stellen.

Over de resultaten van dit onderzoek kan definitief pas een oordeel worden uitgesproken, wanneer het groot getal filmrollen, waarop de photographische curven door het slingertoestel afgeteekend, hier ontwikkeld en later de gegevens ervan zijn uitgerekend.

De proeven met de onderwaterkloksignalen hadden minder succes, konden althans niet in voortdurende samenwerking met de slingerproeven geregeld worden voortgezet, omdat het toestel, wat nauwkeurigheid betreft, niet aan de verwachtingen beantwoordde.

Het plan is om de officieren en bemanning gedurende de 12 dagen van hun verblijf alhier alle mogelijke ontspanning te bezorgen. De militaire cantine heeft zich belast met de organisatie van verschillende autotochten en picnics naar Sta Cruz, Westpunt en Caracasbaai, enz om hen eenig afwisseling en verpozing, verzet en afleiding te bezorgen na het eentonig, langdurig en inspannend leven in de dagen die achter den rug, maar ook weer aanstaande zijn.

Wij wenschen officieren en bemanning een hoogst aangenaam verblijf op ons eiland.

ALLERLEI.

Wat een hand waard is.

MISS MARIE SERVICE een jong meisje van 18 jaren in Amerika, was als stenografist en typiste werkzaam bij *The Equitatible Trust Co.*

Een paar maanden geleden stapte MISS SERVICE volgens gewoonte in een autobus om naar huis te gaan. Bij het uitstappen, reeds de autobu verder vóórdat zij haar voet op den grond had gezet, sleepte haar mede, waardoor haar een ernstige wonde aan de rechterhand werd toegebracht.

De geneesheeren waren van oordeel, dat tengevolge dezer kwetsuur haar rechterhand verlamd zou blijven; en daar het meisje geen enkel ander middel had om in haar onderhoud te voorzien, stelde zij een eisch tot schadeloosstelling in tegen de autobusonderneming.

De Amerikaansche rechters hebben nauwkeurig uitgerekend, dat de rechterhand van een typiste 627.487 dollars waard is, en hebben de *autobus Cy.* veroordeeld aan Miss Service deze som uit te betalen.

Jongelui, die een oogje hebben op een typiste en ernstig van plan zijn haar hand te vragen, weten nu wat zoo'n hand waard is.

Misschien zullen zij nog wel een aanzienlijke korting willen toestaan.

De duurste stad der wereld.

Miami een stad in Florida, is op het oogenblik de duurste badplaats der wereld. Acht jaar geleden was Miami niet meer dan een dorpje, en een accre land werd er voor een paar dollars verkocht. Tegenwoordig telt Miami reeds 172.000 inwoners en 8 fanéga's land — 8 fanéga's paradijsland —zegden de advertenties in de couranten, kosten nu 75. 000 dollar. Het komt geregeld voor dat de prijzen in 24 uur tijds verdubbelen.

Bijna alle multi-millionaris van Amerika hebben belangen in Florida en besteden enorme sommen om Florida tot ontwikkeling te brengen.

Alles kost daar fabelachtige prijzen en ook de salarissen zijn daar naar verhouding van dien duren levensstandaard. De handwerkslieden verdienen er gemiddeld 100 dollars per week en de peons (losse werklieden) 50 dol. Ook de jongste bediende in de winkels verdient nog 50 dls. per week.